

Акопова А.О.*асистент кафедри дизайну архітектурного середовища
Одеської державної академії будівництва та архітектури**Науковий керівник д. арх., професор О.С. Слєпцов**Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування
Київського національного університету будівництва та архітектури**DOI: 10.32347/2519-8661.2019-20.193478*

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРНО-ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ОСВІТИ

Анотація. Навчання архітектурно-дизайнерської діяльності, динамічно розвивається і переходить на нову іншу систему функціонування. Освітній процес змінюється, на заміну традиційними способами і методами навчання приходять нові. Сучасне прогресивне суспільство ставить нові актуальні завдання перед архітектором-дизайнером нового покоління, тому і принципи освітнього процесу повинні бути переглянуті і актуалізовані. У статі розглянуті основні проблеми при підготовці спеціалістів до професійної діяльності. У загальній схемі підготовки використано основні принципи навчання, серед яких виділено принципи фундаментизації, неперервності та ступеневості змісту професійної освіти. Розглянуто вимоги до інтеграції загально-худо-жних і професійних знань у підготовці майбутніх архітекторів. Теоретично доведено, що зміст знань, які має засвоїти майбутній дизайнер-архітектор, поєднує наступні напрями: загально-теоретичний, загально-художній, професійно орієнтований, інженерно-технічний та технологічний, а також організаційно-технічний. Виділено етапи підготовки майбутніх архітекторів у вищих навчальних закладах. Розглянуті основні проблеми та недоліки при підготовці архітекторів, спроби їх вирішення, та переосмислення існуючих методик освіти.

Ключові слова. *архітектура, проектування, художня підготовка, методика, освіта, синтез, новації.*

Виклад основного матеріалу. Методики підготовки проектувальників неминуче змінюються, реагуючи на цілий ряд зовнішніх факторів: накопичені зміни в практиці, інновації в галузі будівельних технологій, тенденції в соціально-економічній сфері, зміни в загальнодержавній концепції освіти і т.д. Вже в 90-ті роки в нашій країні стала зрозумілою необхідність переосмислення ряду ключових позицій у формуванні методичного підходу до проектування.

Відповіддю на ці виклики була поява нових спеціальностей-зв'язків — архітектора-дизайнера і архітектора конструктора. Це була спроба вирішити проблему ізолюваності окремих областей проектування.

Але проблема ізолюваності вивчення окремих предметів в рамках однієї спеціальності залишилася актуальною й досі. Успішне відпрацювання професійних навичок у студентів за рішенням композиційних завдань, повинне відбуватися одночасно і у взаємозв'язку з набуттям навичок в малюнку, живопису і пластики, а також у вирішенні інженерних задач, і природним чином проявлятися в якості проектів. Успішне придбання студентами професійних навичок в вирішенні композиційно-художніх та інженерних задач, передбачає використання в проектах всього комплексу знань і навичок, отриманих по кожній з дисциплін. Але найчастіше, відсоток тих знань і навичок, які дійсно застосовуються або стали органічною частиною проектної діяльності студента, занадто малий. Успіхи студентів під час вивчення матеріалу, пов'язаного з композицією і іншими дисциплінами не відразу відображається в повній мірі в роботі над архітектурно-дизайнерськими проектами. Всі пройдені знання і навички часто залишаються ізолюваними в рамках дисципліни і не допомагають студенту, не дивлячись на те, що на проектуванні вирішуються подібні художньо-композиційні завдання, оскільки до них додаються нові функціональні та технічні вимоги. Це відбувається через те, що локальне композиційне завдання потрапляє в складний контекст різнорідних завдань (функціональної організації, конструктивного рішення, екологічних вимог і т.д.). Подібний багатосаровий синтез різних напрямків предметної підготовки, отриманих знань і навичок, і створює труднощі в рішенні проектних завдань.

Можна сказати, що студенти отримують навички у вивченні різних знань окремо, і не мають великого досвіду в поєднанні (об'єднанні) їх для вирішення якихось загальних проблем. Процес синтезу знань і навичок виконується не організовано, частіше за все за принципом - «ви це знаєте і повинні застосовувати», тобто синтез не може проходити тільки на вимогу в процесі навчального проектування. Це хронічна внутрішня проблема, для багатоаспектної підготовки архітектора, і тим більше архітектора-дизайнера, пов'язаного зобов'язаннями середовищного підходу до проектування, є актуальною для сучасного архітектурно-дизайнерського освіти.

«Хронічні», внутрішні проблеми композиційно-художньої підготовки, які виникали впродовж ХХ століття і по теперішній час нажалі так і не мають свого рішення. Наполегливе впровадження інтерактивних методів навчання сьогодні, не може вирішити внутрішні методичні проблеми професійної підготовки проектувальників, які повинні володіти універсальними знаннями.

Практика з середини минулого століття демонструє досвід нового формоутворення - і це ще один фактор, який потребує переосмислення існуючих

методик освіти. Ці новації не отримали свого відображення в програмах композиційно-художньої підготовки. Традиційна система композиційної підготовки з підтримкою в художніх дисциплінах, не ставить перед студентом завдань, спрямованих на розуміння та придбання уявлень про можливості композиційного формоутворення, що з'явилися з середини ХХ - початку ХХІ ст. на хвилі неомодернізму.

Проблема нестачі часу для повноцінного засвоєння і відпрацювання знань і навичок була присутня завжди, але з переходом на ступеневу підготовку встала найбільш гостро.

Підсумовуючи, найбільш актуальними проблемами, що накопичилися, можна назвати наступні:

- внутрішня ізоляція дисциплін, їх методична незв'язаність;
- брак часу;
- проблема адаптації композиційних навичок до реальних завдань;
- відсутність в курсі композиції відображення нового досвіду формоутворення в архітектурній практиці;
- відсутність уваги до специфіки середовищного підходу проектування в композиційно-художній підготовці.

Всі перераховані вище проблеми можна об'єднати в дві групи по вектору рішення:

1. Організація роботи системи зовнішніх зв'язків курсу композиційної підготовки;
2. Відображення специфіки середовищного підходу проектування в композиційно-художньої підготовки.

Література:

1. Архитектурное образование на перепутье: выбор траектории: Материалы международной научной конференции. – Вологда: ВоГТУ, 2007. – 301 с.
2. Карпова Г.Ф. Современные теоретические подходы к организации непрерывного дошкольного, школьного и довузовского архитектурно-художественного образования// Международная научно-практическая Интернет- конференция «Преподаватель высшей школы в ХХІ веке». – 2008.
3. Мелодинский Д.Л. Архитектурная пропедевтика. История, теория, практика. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – 200 с.
4. Топчий И.В. Формирование модели профессионального довузовского архитектурного образования: Дис. канд. архитектуры. – М., 2005. – 143 с.

Annotation: Training of architectural and design activity, dynamically developing and moving to a new other system of functioning. The educational process is changing, new traditional methods and methods are being replaced. Modern progressive society sets new urgent tasks before the next generation of architect-designer, and therefore the principles of the educational process must be revised and updated. The main problems of preparation of specialists for professional activity are considered in the article. The general training scheme uses the basic principles of education, among which the principles of foundation, continuity and degree of content of vocational education are highlighted. Requirements for integration of general artistic and professional knowledge in the preparation of future architects are considered. It is theoretically proved that the content of knowledge to be acquired by the future designer-architect combines the following directions: general-theoretical, general-artistic, professionally oriented, engineering-technical and technological, as well as organizational-technical. The stages of preparation of future architects in higher educational institutions are highlighted. The main problems and shortcomings in the preparation of architects, attempts to solve them, and rethinking of existing methods of education are considered.

Keywords: architecture, design, artistic preparation, methodology, education, synthesis, innovations.